

mondani, hogy öntől kapám. Oh, mint fog örülni, már is képzelem, mert ő kegyedet igen szereti. S most még egyet kérek, mielőtt távoznám; meg fogja-e ön engedni, hogy még gyakrabban is meglátogathassam? oly kedves előttem e völgy, úgy szeretném, ha néha egy pár órát itt időzhetnék; aztán ön is visszalátogat majd engem a kastélyban s így gyámnyám óhajta szerint, gyakrabban együtt lehetünk.

— Oh, szívesen, szólt mosolyogva, de lassú, halk hangon Vilma, mint ki olyat ígér, melynek megtartása nem egyedül tőle függ.

S most isten önkel kedves kisasszony, — szólt ismét Örszike, — nekem sietnem kell, mert kocsisom az országúton várakozik rám, s a eselések el sem tudják gondolni, hová tűntem.

Vilma kezét nyújtá, s szívélyes bucsúvétel után a két hölgy, rövid ismeretséget kötve, mely falun vagy általában oly helyeken könnyen szokott menni, hol a társasélet szűkebb körbe van szorítva, — különböző irányban eltávoztak.

XVII. FEJEZET.

Régi ismerős.

A következő napokban ismét megjelent Örszike a völgyben, a nélkül azonban, hogy a délutáni órákban többnyire távol tartózkodó orvos úr csak gyanította volna is ez összejöveteleket. Vilma mindig szívesen látta vendégét, ki iránt már akkor egy nemével a rokonszenvenek viselteték, midőn még nem ismeré, vagy nem is látta még. Ellenállhatlan rokonszenvenet érzett iránta, s részvételt viseltetett lelkének ama szomorúsága iránt, mely olykor beszéde s egész modorában föltűnőleg észrevehető, midőn néha elgondolkozik, aztán felsóhajtva elfordul, hol egy köny gördül arcára, melyet midőn letöröl, derült kifejezést iparkodik ölteni, aztán ismét mosolyg, mintha nem is övé lett volna a köny, enyelg, tréfál, majd virágokért fut, s nevetve, tér vissza. Annyi igaz, hogy sok sajátságos, sok szokatlan van benne, a mi néha visszatetszik, de éppen azért érdekelt!

A találkozás után három nappal fölfedezé Vilma, öregapja előtt, hogy a bárónő gyámleányától látogatásokat kapott. Az öreg úr meg volt lepette nagyon savanyú képet vágott a fölfedezéshez s aztán köhicsélt, mely nála rendszeren a kedvetlenség kifejezése volt. Vilma azonban az öreg vállai körül foná karjait s édes behizelgő mosolyával szemeibe tekintte, és e tekintet oly varázserővel bírt az öreg úrra, hogy nem volt ereje rosszaságát elég szigorral szavakban kifejezni.

Három nap múlva ismét megjelent Örszike a völgyben s látogatására rendszeren azt az utat választá, melyen első ízben találkozók Vilmaival. Örszike, a mint lekanyarult, egész meglepetéssel látá, miként szalad feléje a rét virányain keresztül, mint suhanó szellő, mint könnyű özike, a szokottnál jobb kedvvel, gyermekies ártatlan örömmel, kezében fehér kendővel lobogtatva, Vilma.

— Ah, kedves kisasszony! — kiáltá Vilma, midőn egymást beérék, s szokásuk szerint egymásnak kezét nyújtának; — oh, ha tudná, mért örülök, mért sietek önnek tudatni örömet! Úgy-e, ön is fog örömben osztozni?

— Nos? — szólt Örszike, — hadd hallom, mi lehet az a rendkívüli ok? bizonyossá teszem, hogy szívemből fogok részt venni önnek boldogságában.

Az ifjú lány örömtől ragyogó szemeit Örszike elé, két kezébe fogá annak kezét s szólt:

— S nem tudná ön kitalálni, ha meg nem mondanám? Örszike gondolkodott s szünet mulva felelt.

— Nem.

— Tehát nem emlékezik rá, kiről tegnap s tegnapelőtt oly sokat s oly szívesen beszéltem? — kérde a lány.

— Ah, tán Vilmos úr...

— Igen, igen, megérkezett! — egészíté ki Vilma, s könnyű, futó pirral Örszike vállaira hajtá fejét, s bizonyos kéjérettől reszkető hangon susogta: ah, ha tudná, mily boldog vagyok ma egész nap!

— Boldog! — ismétlé magában, mint szomorú viszhang Örszike; ő boldog! neki megérkezék kedvese, kit oly szívepedve várt, míg az enyém tán örökre elveszett!

Midőn Vilma szünet mulva fölemelé boldogságban sugárzó arcát, Örszike nék könyvedves szemeivel találkoztak.

— Hogyan! ön sir? — kérde megütközve Vilma. Mondtam-e én oly olyat, mely önt könyekre fakaszthatta? Mért sir? szóljon; hisz azt monda, osztozni fog örömben, s most ön sir, vagy tán elég vigyázatlan valék önben emlékeket idézni elő boldogságom nyilvánításával?

(Folytatása következik.)

KÉPEINKHEZ.

A kis gondviselő.

(Képpel a 388. lapon.)

Cici, Mici, Rici, Pici jól ismerik az ő kis gondviselőjüket, a kinek minden reggel első dolga odavinni az ő kosarukhoz, a melyben éjszakára összebújtak, a reggeli tejeeskét, s a ki világot sem ülne addig délben az asztalhoz, míg az ő kedves cicuskáit el nem látta a magok elemőzsiájával. S hogy örül, mikor olyan mohón neki esnek a tálnak s beleöltögetik rózsaszínű nyelveeskéiket a fejr tejbe. A falánkabbat, összeférhetlenebbet megdorgálja s ha ez nem használ, meg is legyinti a fakanál nyelével — rosszul esik ugyan neki, nem szívesen teszi, de a gondviselői kötelesség megkivánja, hogy olykor büntessen is! És a kis cicák, a mint napról-napra erősödnek, mennyi szórakoztató mulatsággal jutalmazza meg a hű gondviselést; milyen fürgén kergetőznek, hogy futkosnak, játszadoznak, milyen fura dolgokat ki nem találhatnak! És a kis „mama“ úgy nevet rajtuk, úgy örül — hiszen ezt mind ő érette teszik! Csak régi kedvenceire, az öreg macskára haragszik. Az sohasem vesz részt a mulatságban. Unottan nézi virgone fiait, a mint körötte esintalankodnak, de ő még a fejét sem mozditja meg — csak dörmölgöl! Kivált mióta nagyocskák lettek, egészen magokra látszik őket hagyni; csak ebéd idejékor sompolyog ő is elő s dörgölőzik a kis lány lábához. Hja, a sok virgoneságnak, egerészésnek tunyaság, unalom a vége!

Ki van itthon?

(Képpel a 389. lapon.)

Egy kedves kis genre-kép van előttünk a mindennapi életből. Kevés alakkal és alig némi staffage-zsal mégis olyan sokat mondó az a kis jelenet, melyet a művész elbűnk ábrázolt. Avagy nem egy egész regényt lehet-e belőle kiolvasni? Vajon Éva eme fürgé leánya, ki ott a padka mögött keres menedéket a várva-várt s mégis váratlan szemlélő elől, ki kíváncsian pillant be a rácsos ablakon — csakugyan olyan szörnyen meg van-e ijedve? Vagy talán nem jobban tudja-e mint mi, hogy kinek a hangja volt az, a mely beszólt: „Ki van itthon?“ ... Az a jól ismert hang bizonyosan az ő nevét suttogta előbb s csak midőn ő szólításra nem felelt, mert azt hitte, most is csak álmodik, mint annyiszor — kiáltott be hangosabban... Erre a hangos szóra aztán rögtön ott hagyta a mosóteknőt, mely előtt otthonias pongyolában állva, legszebb ruháját tisztogatta, hogy vasárnap annál jobban megtegyék annak, a ki... most szólott. Persze, hogy megfordult a szóra s szeme találkozott is az ablakén betekintő szemekkel, de mégis elbujt s pajkosan kiáltott vissza a kérdésre: „Senki!“ ... De a ki odakünt áll, az nem olyan együgyű fiú ám, hogy ezt elhiggye neki. „Bizony van itthon valaki — meg is ismertem a szavát!... és kerül ajtónak!“ „Jaj istenem“, mit kívánjon már most a meglepett leány — azt-e, hogy vakmerően bejőjön s őt így találja, vagy szerényen elkullogjon s vasárnapig ne is lássák egymást? Nézzetek arra a hamis két szemére, és ki fogjátok találni.

Idegen földél alatt.

(Képpel a 392. lapon.)

Mostohán bánt el a tavasz nemesak az emberek lakhelyeivel, melyeket víz árasztott el, hanem a madarak fészkeivel is, melyeket a szélvész összetépett, széjjelhor-dított. De a szárnyas lakók nem csüggednek el, mint az emberek. Kerestek és találtak Messze a falvaktól, messze a fák hívogató sűrűjétől egy elhagyott pásztor kunyhó intett feléjük. Oda húzódtak be, s itt, a vastag zsúp-vacokban kerestek menedéket a vihar ellen. S milyen hamar otthon találták magokat az új fészekben! Épp olyan vigan csiripelnek el benne, mintha magok építették volna magas nyárfa tetejében vagy sok emeletes ház vakolatlan tűzfalában. A vészlyre, mely itt érheti őket, a hol minden két- és négylábú állat rajtok üthet, nem is gondolnak. Pedig az minden pillanatban bekövetkezhetik. És akkor ismét szárnyra kell kelni és keresni új otthont. De akkorára már erdő, liget zöld és mosolygó lesz, pihenőt ad minden bokor, enyhet minden árnyék s táplálékot a végtelen mezőség. Csak vigadatok, kis madarak, nektek könnyű sorsot rendelt a végzet.

Ébredés.

(Képpel a 393. lapon.)

Fűszál, bokor, sudár fa egyiránt megérzi a kelő nap áldó sugarainak hatását, s a természet újraébredésének kedves időszakában kivált a rózsaujjú hajnal az, melyet igazán ébredésnek lehet nevezni a mindenségben. A hűs éj esőndjét, mozdulatlanságát az enyhe regg szibongása, nyüzsgése váltja föl. A nyiladozó virágok kitarják himes szirmaikat, a levelek szinte élénkebb zöldben élednek s az ezernyi élő lény mint egy varázsütésre kezd megérezni a létért való küzdelmet, mely éjjelre fegyverszünet gyanánt félben szakadt. Kis képünk szűk keretébe a művész keze egy egész kis világot foglalt egybe az ébredő természetből. Osupa mozgás, serdülés a látszólag nyugodt képnek minden kis pontja, a nélkül, hogy az annyira különféle és változatos jelenségek széthúzó, zavarok lennének. Mintha a természet örök összhangú, miriárdnyi egyes hangból összeolvadt zenéjét hallanók ki ez élők tetsző csoportozatból. A kép teljesen megfelel a természetnek, melyet ábrázolni akart. Ezer apró jelenség vonja magára figyelmünket, s mindez együtt mégis csak egyetlen benyomást tesz reánk, az örök egység és véghetlenség benyomását, a számtalan különfésőség és parányiság képe alatt.

Búcsúk.

(Képpel a 396. és 397. lapon.)

Nem szokatlan látvány az a keresztjáró hetekben, melyet Szemlér Mihály élénk tolla e képünkön ábrázol. A jámbor hívők sorra veszik a híres búcsújáró helyeket, Mária-Cellt, Mária-Radnát, Mária-Pócsot és a többi, s ájtatos ének zengése közben zarándokolnak el a csodatévő szűz anyához, hálajokat leróni, hogy megsegítette őket, vagy keservőket, fájdalmukat elpanaszolni, könyörögve, hogy legyen kegyes közbenjárójok. Sok jellemzetes, tipikus alak van közöttök, s mesterünk tolla szerencsésen ábrázolt néhány ilyen alakot; a fészület-vívó pártás hajadont, ki talán szíve bánatát, a törődött öreg nénikét, ki keserves életmódját vagy fia szerencsétlenségét meg elpanaszolni; a derék atyafit, ki a búcsú-sereg vezére s főénekese, deres fejével, harsány, zengő hangjával; a virágokat, szentképeket vagy szobrokat vívó különböző korú és rendű fehérsépet; a kis fiút, ki nyilván „bátyám-uramnak“ a kulacsát cipeli hátán — és az ájtatos csapatra bámuló falu-népet, közömbös vagy érdeklődő arcaikkal. Kinek ne jutna eszébe e csoport láttára Heine gyönyörű költeménye a *Keblaari búcsúról* s arról a szegény fiúról, ki szíve bánatát elpanaszolva egy viaszból gyúrt szívet mutat be áldozatul a Szűz anyának s kéri, hogy gyógyítsa meg az ő szívet — „mert ő Kőlnben laktak s mellettök lakott Gretchen, de az meghalt“ ... És a boldogságos szűz meggyógyította a szegény fiú szívet — örökre. Eljött hozzá éjjel s halkan rátette kezét arra a beteg szívre. Az anya, ki álmában mindezt látta, fölébredt és fiát halva találta ágyában, s megértvén, hogy azt a szívbánatot csak a kegyes halál gyógyíthatta meg, buzgó fohászszal éneklé: „Áldott légy Mária!“

Az aggteleki baradla.

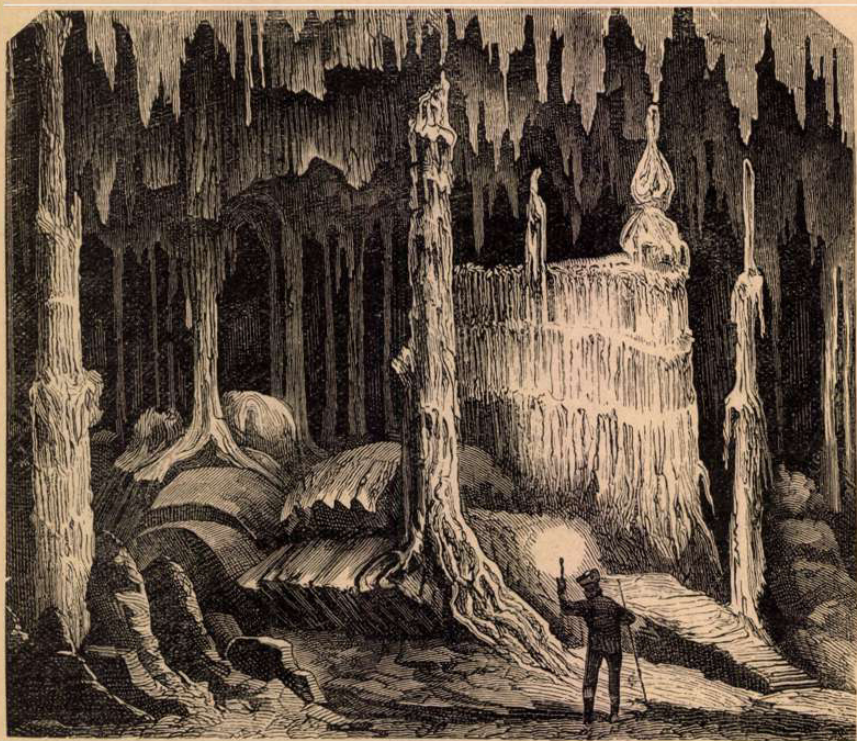
(Képpel a 400. lapon.)

Múlt számaink egyikében vettek olvasóink néhány képet az aggteleki híres elegezők barlangból. Ezen nagy-szerű barlangot tudvalevőleg a Kárpát-Egylet vette bérbe, mely jó karba fogja helyezni, és a közlekedést meg fogja könnyíteni, minek folytán valószínűleg sokkal többen fogják látogatni, mint eddig; azért alkalomszerűnek tartottuk olvasóinkat a barlangnak még néhány érdekesebb részével képben megismertetni.

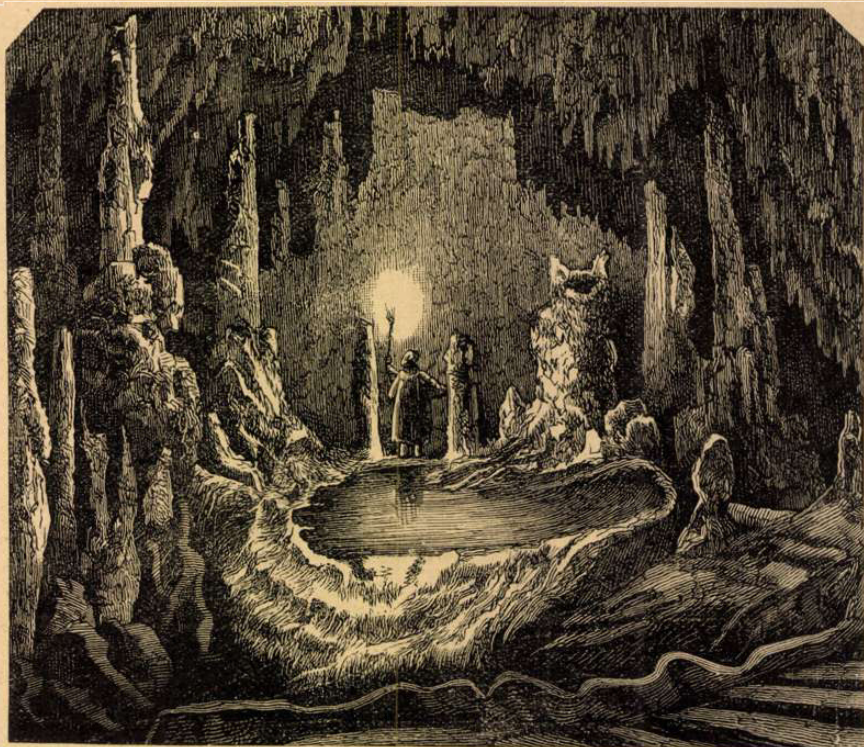
Szászsebes főtere és temploma.

(Képpel a 404. lapon.)

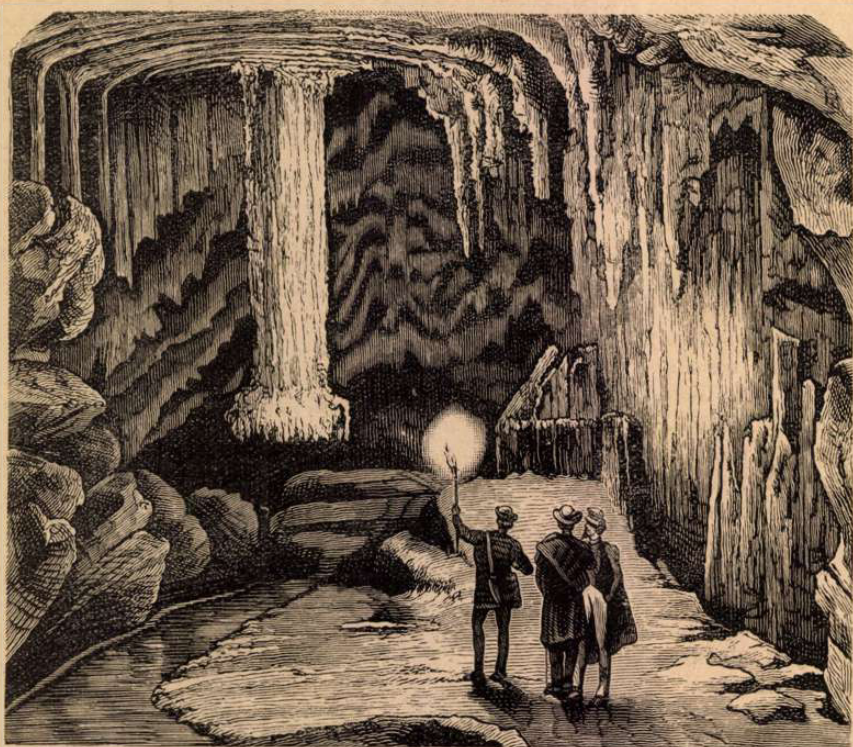
Szászsebes, melynek főpiacát és templomát képünk ábrázolja, az erdélyi szászok egyik legesinosabb városkája, az arany-hordó Sebes folyó jobb felén, egy tágas lapos völgyben, melyet alacsony és részint szőlőkkel beültetett dombhátak rekesztenek be, míg a háttérben magasabb, sziklás hegyláncolatok emelkednek. A város, mint Hunfalvy Jánosnál olvashatjuk 1150-ben alapított s 1383-ban Zsigmond király rendeletére kőfalakkal kerített körül, melyeket a törökök 1438-ban, a város elpusztítván, leromboltak. A még ma látható kőfalmaradványok az Izabella királyné által épített egyszerű falak romjai.

Az egri székesegyház.

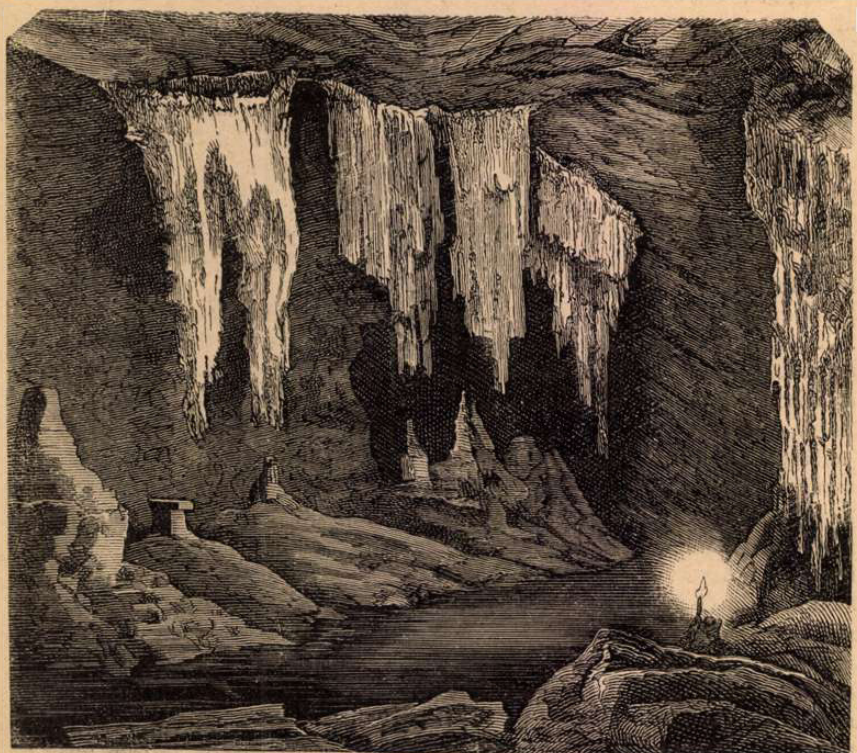
Ganymed kútja.

Ország pecsétje.

Minerva sisakja.

Ruhatár.

Apollo terem.

AZ AGGTELEKI BARADLA.